

Motion till riksdagen 2013/14:U13

av Ulf Holm m.fl. (MP)
med anledning av skr. 2013/14:115

Verksamheten i Europeiska unionen under 2013

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förebygga framtida ekonomiska kriser.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att begränsa spekulation på finansmarknaden, som riskerar att göra ekonomin instabil.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige måste ta initiativ för att ytterligare bekämpa oegentligheter i EU.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om EU:s jordbrukspolitik.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbeta för att på sikt nå 100 procent ekologisk matproduktion i EU.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett klimatpolitiskt ramverk på EU-nivå.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att jämte klimatmålen införa ambitiösa och bindande krav på minskad energianvändning och utbyggnad av förnybara energikällor i EU.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skapa hållbara samhällen och nya jobb genom att använda EU:s stödfonder och kreditinstitut till att göra gröna investeringar i förnybar energi, modern infrastruktur och effektiv resursanvändning.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en skatt på finansiella transaktioner inom EU som är fri för alla medlemsstater att delta i.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skapa lagliga vägar till EU för asylsökande.

Fel! Okänt namn på

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge asylsökande möjlighet att söka asyl och asylvisum på EU:s ambassader.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att reformera Dublinförordningen så att en asylansökan prövas i det EU-land där den asylsökande söker asyl i stället för, som i dag, i det land personen först anlant till.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka arbetet för mänskliga rättigheter inom EU.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att erkänna regnbågsfamiljer i EU och använda inkluderande definitioner av "familj" i relevant EU-lagstiftning.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbeta för ett lagstadgat skydd mot våld och hets mot hbtq-personer i hela unionen.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att EU-parlamentet ska ha *ett* säte.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för ökad öppenhet och insyn inom EU.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bristen på handlingar på svenska till EU-nämnden.

Inledning

Regeringen har sedvanligt inkommit med sin skrivelse till riksdagen om verksamheten i EU under föregående år. I skrivelsen listas stora och små frågor på alla de områden som EU omfattar – från EU:s övergripande beslut om nästa fleråriga budgetram 2014–2020 till hur tolkningen ska fungera i EU:s institutioner.

Inför EU:s ministerrådsmöten sammanträder regeringen med riksdagens EU-nämnd för att informera och samråda om de olika ärenden som står på ministerrådets dagordning. Miljöpartiet de gröna har fortlöpande under året lämnat synpunkter på de förslag som varit uppe till diskussion, samt på regeringens agerande kring dessa, och i flera fall har vi också i EU-nämnden anmält en avvikande mening gentemot regeringens agerande.

I denna motion kommer vi därför i princip inte att återkomma med våra eventuella invändningar mot regeringens agerande i avslutade frågor. I stället inriktar vi oss främst på sakfrågor som inte är avslutade eller på regeringens övergripande inställning på vissa områden inom EU som vi bedömer vara viktiga och där vi inte delar regeringens inställning eller där vi menar att denna är otydlig. Vi tar också upp frågor som har bäring på regeringens samråd med riksdagens EU-nämnd.

Den ekonomiska och finansiella krisen

EU:s verksamhet 2013 präglades fortsatt av den ekonomiska och finansiella krisen. Även om situationen nu har stabiliserats saknas inte utmaningar i ekonomierna i EU:s olika medlemsländer. En av de viktigaste utmaningarna är utan tvekan den höga arbetslösheten, inte minst då ungdomsarbetslösheten som i vissa regioner inom EU ligger över 50 procent.

Det är viktigt att konstatera att eurosamarbetet är en bidragande orsak till den ekonomiska krisen. Systemet med *en* valuta och *en* ränta för så olika ekonomier som de inom valutaområdet har inneburit att länder haft en konstlat låg ränta som lett till en hög skuldsättning, vilket bidragit till en överhettning i ekonomin. Till detta kommer en dålig kostnadskontroll i flera nationella offentliga ekonomier.

Eftersom Sverige inte infört euron berör flertalet av de åtgärder som det beslutats eller inletts förhandlingar om inte oss. Krav på bättre budgetdisciplin är dock något som Miljöpartiet generellt tycker är mycket bra och vi har inte heller motsatt oss dessa förslag på EU-nivå.

Det finns en fara i att den snabba beslutstakten gör att demokratiska principer sätts åt sidan. Att införa långtgående åtgärder som inte har stöd bland befolkningen skapar inte stabilitet och trygghet i ekonomin, utan riskerar snarare att bygga in en ökad osäkerhet i det europeiska politiska och ekonomiska systemet.

Under 2013 har EU-kommissionen återkommande fört upp diskussionen om att fördjupa den ekonomiska och monetära unionen (EMU), bl.a. med en ökad samordning av den ekonomiska politiken. Detta anser Miljöpartiet att regeringen med all kraft ska motverka.

I Miljöpartiets EU-politik är en av grundbultarna att begränsa centralstyrningen i EU, vilket betyder att medlemsländerna ska få behålla makten över sin egen ekonomiska politik. Vi vill se till att kraven på större eget kapital inom större banker i EU efterlevs och att det ställs krav på insyn i verksamheter inom finanssektorn.

Ansvarsfrihet för EU-kommissionen

Trots att EU:s revisionsrätt återigen inte har kunnat utfärda en ren revisionsförklaring gällande korrektheten i hur EU:s pengar används ges kommissionen ansvarsfrihet. Vi tycker det är bra att Sverige inte medverkar till detta utan att Sverige den 12 februari röstade emot att bevilja EU-kommissionen ansvarsfrihet gällande budgeten för 2011.

Det pågår sedan flera år tillbaka ett arbete med att försöka komma till rätta med problemen, såväl inom EU-kommissionen som i medlemsstaterna. Revisionsrätten kan dock fortfarande inte avge något ordentligt intyg om hur EU handhar alla penningtransaktioner. Miljöpartiet anser därför att Sverige borde agera mer för att oegentligheter med EU-medel ska bekämpas.

Fel! Okänt namn

Jordbruk

EU:s jordbrukspolitik är – trots en del reformer – omodern och bygger i stor utsträckning på målformuleringar från efterkrigstiden. Den upprätthåller en ohållbar produktion, baserad på billig olja och brutna kretslopp, som ställer till miljö- och sociala problem både inom och utanför EU. Den påskyndar en övergång till industrijordbruk på bekostnad av en utarmning av både biologisk mångfald och landsbygden. Jordbrukspolitiken blåser upp en miljöbubbla som riskerar att lämna en skuld till våra barn och till fattiga länder. Vi vill i stället se en jordbrukspolitik som ger mer miljönytta och en bättre framtid.

Vi vill att maten ska vara fri från gifter och skadliga tillsatser. EU-länderna behöver ställa om till ett modernt, ekologiskt jordbruk som producerar god, nyttig och säker mat. Detta kräver minskat stöd till det konventionella jordbruket, vilket är beroende av konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel som orsakar övergödning och sprider miljögifter. Vi vill också höja kvaliteten på djurhållningen inom EU.

Miljöpartiet anser att regeringen ska arbeta för att på sikt nå 100 procent ekologisk matproduktion i EU. Därför vill vi att EU:s jordbruksstöd stöder ekologiskt jordbruk och därmed betalar för de miljövinster som detta jordbruk bidrar till.

Miljö- och klimatpolitiken

Vi menar att de miljörelaterade frågorna inom EU för närvarande generellt sett blir alldeles för styvmoderligt behandlade. Vi menar att regeringen borde ta miljöarbetet inom EU på större allvar och driva frågorna med ökad kraft.

I vissa fall är regeringen inte bara passiv utan motverkar rent av miljöambitionerna. Vi vill i stället modernisera EU. För att möta klimathotet vill vi att EU ska investera i att binda samman Europa med snabb järnväg, rusta upp städernas förorter och producera förnybar energi. Dessa investeringar skapar samtidigt nya, gröna jobb.

För att klara klimatet krävs bindande mål för minskade utsläpp av växthusgaser. I EU, precis som i Sverige, görs detta bäst genom att införa ett klimatpolitiskt ramverk med en stabil och långsiktig klimatpolitik med tydliga spelregler. Ett klimatpolitiskt ramverk innebär att all EU:s politik måste följa de mål EU sätter för minskade utsläpp av växthusgaser. Ramverket ska sätta successiva mål för EU:s minskade utsläpp så att utsläppen är nära noll 2050. Miljöpartiet anser att målet till 2030 ska vara att minska utsläppen med 60 procent inom EU, jämfört med 1990 års nivåer. Ramverket ska innehålla bindande utsläppstak, tydliga regler och en oberoende kontroll.

De internationella klimatförhandlingarna har kört fast. Någon måste bryta dödläget, ta nya initiativ och ta på sig ledartröjan. Miljöpartiet vill att EU ska ta ett huvudansvar för att få till stånd en global klimatöverenskommelse. Sam-

tidigt ska EU och unionens medlemsländer självklart leva upp till sina åtaganden när det gäller både utsläppsminskningar och finansiering av klimatarbete i fattigare länder.

Miljöpartiet anser att EU ska ha tre bindande klimatmål till 2030: 60 procent minskade utsläpp, 45 procent förnybar energi och 40 procent energieffektivisering. Vi menar att detta är vad Sveriges regering, i likhet med andra länder som redan tidigt i processen försökt påverka kommissionens förslag i progressiv riktning, borde driva och ha drivit redan från början.

EU:s energi- och transportpolitik måste ställas om för att minska de utsläpp som påverkar vårt klimat. Miljöpartiets mål är ett samhälle med 100 procent förnybara energikällor. Omoderna energikällor som kol, olja och kärnkraft hör inte hemma i ett hållbart samhälle. Vi vill kombinera järnväg, väg och sjöfart för att på ett smart sätt skapa hållbara transporter på EU-nivå.

En kraftig satsning på förnybar energi i EU skulle enligt EU-kommissionen kunna skapa fler än tre miljoner jobb inom ett decennium. Det är ett exempel på de nya jobb som kommer vid ökade klimatinvesteringar. De nya jobben kommer att växa fram inom både industrin och tjänstesektorn, i det privata näringslivet och i den offentliga sektorn. Detta är en politik som kan ta EU ur den ekonomiska krisen och samtidigt bidra till en hållbar framtid inte bara för oss, utan också för våra barn och barnbarn.

Skatt på finansiella transaktioner

Frågan om skatt på finansiella transaktioner har mot bakgrund av finanskrisen fått förnyad aktualitet. EU-kommissionen presenterade i september 2011 ett förslag på skatt på omsättningen av aktier, fondandelar och obligationer och beräknar att denna skulle ge årliga inkomster på drygt 57 miljarder euro samt minska instabiliteten på finansmarknaden. Regeringarna i bl.a. Frankrike, Finland och Österrike driver på för att en transaktionsskatt ska träda i kraft så snart så möjligt. Det är djupt beklagligt att den svenska regeringen agerar bromskloss och aktivt motverkar en reform som syftar till att skapa en långsiktigt stabil ekonomi, där investeringar i den reala ekonomin ges företräde framför spekulation i finansiella instrument. Miljöpartiet anser att det ska införas en skatt på finansiella transaktioner inom EU, fri för alla medlemsstater att delta i. Intäkterna ska användas till gröna investeringar, för förnybar energi och hållbara transporter, som stimulerar jobb, främst i fattigare delar av EU. EU ska fatta beslut om hur intäkterna används för dessa syften.

Ett öppet och humant Europa

Miljöpartiet vill ha ett öppet och humant Europa. Tyvärr präglas inte EU-arbetet av denna anda och vi anser att regeringen bör arbeta mer i denna riktning. Människor ska känna sig välkomna hit oavsett om de kommer för att

Fel! Okänt namn på

arbета, studera, återförenas med sin familj eller söka asyl. Miljöpartiet står upp för fri rörlighet för människor. Konflikten i Syrien har påmint oss om betydelsen av en human flyktingpolitik och fungerande flyktvägar till EU. Sverige är en fristad för människor som har lyckas ta sig till vårt land från kriget i Syrien, men för de flesta står EU:s murar i vägen. EU:s politik kortsluter asylrätten. För ett öppnare EU vill Miljöpartiet att regeringen arbetar för att skapa lagliga vägar till EU för asylsökande. Ett led i detta är att ge asylsökande möjlighet att söka asyl och asylvisum på EU:s ambassader.

EU:s insatser har oftare som mål att stänga ute flyende människor än att skapa säkra och lagliga sätt att röra sig över gränserna. Konsekvensen blir att tusentals människor dör varje år när de försöker fly krig och förföljelse. Ingen människa ska behöva fly ett krig för att i stället möta döden i en sjunkande flyktingbåt. En gemensam flyktingpolitik för hela EU får inte hindra enskilda medlemsstater från att vara mer öppna än vad de gemensamma överenskommelserna kräver.

Främlingsfientliga partier är på frammarsch runt om i Europa. De vill stänga EU för omvärlden. De sprider fördomar och ställer människor mot varandra. Miljöpartiet vill annorlunda.

I stora delar av EU ökar nu diskrimineringen av minoriteter som judar, muslimer och romer. Intoleransen mot hbtq-personer syns tydligt när Pride-festivaler i flera länder förbjuds eller ställs in. Intoleranta attityder som anti-feminism, homofobi och rasism hänger ihop och vi ser med stor oro på spridningen av dessa. Miljöpartiet tolererar inga former av diskriminering.

EU får inte stillatigande acceptera att grundläggande mänskliga rättigheter kränks. Miljöpartiet vill därför stärka arbetet för mänskliga rättigheter inom EU. Vi vill ge EU fler och starkare verktyg för sanktioner mot ett medlemsland som bryter mot grundläggande krav på demokrati, respekt för de mänskliga rättigheterna och skydd för minoriteter. Det kan handla om verktyg som att utdöma böter, att ogiltigförklara diskriminerande lagstiftning eller att göra det enklare att tillfälligt frånta landet rösträtten i EU.

Miljöpartiet anser att regeringen ska verka för att erkänna regnbågsfamiljer i EU och använda inkluderande definitioner av "familj" i relevant EU-lagstiftning. Miljöpartiet anser att det behövs arbetas för lagstadgat skydd mot våld och hets mot hbtq-personer i hela unionen.

Ett säte för EU-parlamentet

EU-parlamentet har i dag möteslokaler på två ställen, dels i Bryssel, Belgien, dels i Strasbourg, Frankrike. På båda ställena finns nybyggda lokaler för mångmiljardbelopp. Huvudsakligen används lokalerna i Bryssel, där parlamentet befinner sig tre veckor i månaden. Ett fyradagarsmöte per månad hålls i Strasbourg. Denna flyttcirkus är en makalös misshushållning med ekonomiska resurser.

Det är i runda tal 3 000 personer som ska transporteras mellan främst Bryssel och Strasbourg. Personal, assistenter, EU-kommissionens ledamöter

och tjänstemän, journalister, tolkar, översättare m.fl. ska göra denna resa en gång i månaden.

Miljöpartiet anser att EU-parlamentet enbart ska ha *ett* säte, företrädesvis Bryssel, och att den svenska regeringen ska verka för detta.

Öppenhet och insyn

Frågor om öppenhet och insyn är viktiga att driva inom EU. Även om vissa måttliga steg har skett inom EU i riktning mot ökad öppenhet återstår mycket att göra. Bakslag har också skett, inte minst de senaste åren, då hanteringen av olika reformer för att möta den ekonomiska och finansiella krisen väldigt ofta skett bakom stängda dörrar och med hemligstämplade underlag. Det är inte bra. Miljöpartiet menar därför att det är av avgörande betydelse att de länder som önskar öppenhet inom EU med kraft verkar för detta. I många år har en översyn av öppenhetsförordningen varit på gång. Hittills har dock inga förslag kommit. Det litauiska ordförandeskapet hade lovat att ta upp frågan, men valde till sist att skjuta ytterligare på det, vilket Miljöpartiet beklagar. Vi vill att regeringen kraftfullt engagerar sig i arbetet för ökad öppenhet inom EU.

Som ett led i arbetet med ökad öppenhet borde regeringen även se över hur insynen och öppenheten när det gäller EU-frågorna i Sverige kan öka.

Skriftliga underlag till utskotten och EU-nämnden inför rådsmöten

Regeringen har en skyldighet att informera och samråda med EU-nämnden inför rådsmöten. Numera finns också ordningen att utskotten ska involveras mer och tidigare i processen än vad som tidigare varit fallet. Till dessa möten finns i regel skriftliga underlag. Det finns dock fortfarande problem med att underlagen kommer sent, och i flera fall finns de inte på svenska, utan ofta enbart på engelska. Detta gäller främst underlagen till EU-nämnden, som i regel kommer sist i riksdagens process inför ministerrådsmötena.

Miljöpartiet anser inte att det är godtagbart att det material som tillsänds EU-nämnden inför kommande ministerrådsmöten i så stor utsträckning enbart är på engelska. Vi menar att detta är oacceptabelt, inte minst ur demokratisk synvinkel. Språkkunskaper ska inte utgöra ett kriterium för möjligheten att utöva sin kontrollmakt som folkvald och för att kunna påverka regeringens agerande i EU-arbetet. Även för den som behärskar engelska i någorlunda hög grad utgör de enorma textmassorna (som EU-nämnden oftast får samma vecka som EU-nämnden har möten) en svårighet, då det till största delen handlar om ett komplicerat och rättsligt språk där det är viktigt att man även kan förstå detaljerna för att korrekt kunna bedöma de frågeställningar som behandlas. Det faktum att EU-dokument också ofta är fyllda med en EU-

Fel! Okänt namn på

jargong och svårbegripliga formuleringar gör det inte heller enklare att förstå texterna.

Vi inser naturligtvis att det inte alltid är regeringen som kan lastas för EU:s otillräcklighet på området, men efterlyser ett mer aktivt agerande från regeringens sida för att åtgärda problemet eftersom situationen inte är tillfredsställande och inte varit det sedan Sverige blev medlem i EU. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 26 mars 2014

Ulf Holm (MP)

Bodil Ceballos (MP)

Helena Leander (MP)

Maria Ferm (MP)

Kew Nordqvist (MP)